

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Մույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
նչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ԱՐՇԱՆՈՅՍ
ԱՐՇԱՐՈՒՆԻ

91.99
-92

Մ. ԿԱՆԱԿԱՆ

$u = 92$

Այս. ԱՐՇԱԼՈՅՍ ԱՐՇԱՐՈՒՆԻ

ՃԵՐՄԱԿ ՎԱԼ՝Ս

1922

1912 31

538-62

ՀԵՐՄԱԿ ՎԱՆՍ

20 0 1

Կսիրեմ քեզ տեսնել, չինչ աղջիկ,
Քո քենեզ հագուստի շղարշում,
Կիսամերկ պարանոցի կարասի,
Գիրգ թուերդ օձէ՝ կահուարդիւ
Եւ շրթունքդ պարտ արեւոտ
Կսիրեմ, կսիրեմ, կսիրեմ...

Կսիրեմ քո նազանքը յստակ,
Խօսքերիդ ալ եւ էջը - աղբիւր,
Աչքերիդ խոր ժպիտը—ամուշ
Եւ շարժումդ այնքան կանաչի...

Եւ այն վաւճն է կարծես քեզ ծնալ՝
Աւինի, երկունքի վայրկեանին
Շրագուն, առասպել աշխարհի
Լուսաւոր արեւոտ վայրերու՝
Ուր կապրին կենսաթոր ապրումով
Եւ աղջիկ, սիրտ երգ, ճերմակ վաւճ...

Դմ սրտում չեմ կարօտ է նստել
Ծրջանիկ, կրքախոր երազի,
Խենթ յոյզի, ապրումի ու սիրո.
Դմ սրտում ծաղիկներ են բացվել—
ձերմակ վա՛ւս, ջինջ աղջիկ, պարհանդէս
Ապրոյթներ, ապրումներ կրքային...

Ես կուզեմ արեհնաւ քո վա՛ւսից,
Համբոյրիդ, ժպիտիդ տապելով.
Եւ տարեւ կամազուրկ վա՛ւսի հետ
Քեզ գրկած միշտ առաջ, միշտ առաջ...

ՊԸՐԱՀԱՆԴԻՍ

I

Եւ թեթեւ շարժումով կտարւնք
Սրահի լոյսերի անտառում,
Նազի արծաթեա ծայներով,
Վա՛ւսի սէս ընդունակ—
Եւ ժպտի, եւ խաղի, կատակի,
Համբոյրի, արեցման ու սիրո...

Փաթաթեւ ենք իրար բնազդօրէն,
Կսահնք սրահի լայնութեամբ,
Կտարւնք սրահի պատերից
Ծանկութեան երազէ մշուշներ,
Ուր կապրին տակաւին գերբնական
Եւ ամուր, եւ Վահագն, եւ Աստղիկ...

Եւ կզգամ ստինքիդ ջերմութիւն.
Եւ քոսորն պտերիդ աճեցող,
Հպումները բազկիդ կրքային,
Իրանիդ շարժումները նրբին...

Այս դաշի՞մը՝ մենեան է այսօր,
Դու իմ կուռքն ես հիմա, այս գիշեր...
— Թող իջնեմ աղօթքի քո առաջ,
Թող ասեմ, որ սիրում եմ, Սոֆի...

— Որքան լավ է այսպես պոռուկ,
Ինչքան շատ հրճիկներ կենդանւն.
Ժպտացէք դուք ինձ հետ միասին,
Երգեցէք դուք խօսքերը վա՛ւսի,
Ասացէք, որ սիրում էք ինձ պէս,
Ասացէք, որ հարբել էք դուք էլ...»

Պարողները կարծես միասին
Պանեջին դառաղէր ցանկութեամբ,
Հրճիկները՝ շկան, մթնեցին.
Պատասխանին ինչո՞ւ վար իջան
Պատերի զունատոր կողերից—
Խառնեցին զոյգերի ժխորում..

...Եւ նորից խնդացին հրճիկներ.
Ես տեսնում եմ այտերդ շիկնած,
Ջերմութիւնը յուզիչ շքթումբիդ...
Մենք պարում ենք նորից սրահում,
Պտուտով խելացեղ հաճոյքով
Վա՛ւսի հետ, վա՛ւսի պէս կամազուրկ...

Եւ վա՛ւսի ակկորդները վերջին
Նախանձուտ մեզ խանդում են կարծես..
— Սիրեցէք դուք բոլորդ այսօր,
Արեցէք նեխանոս տաճարում...

Վ Ա Լ Վ Ր

III

— «Եւ վաղանց մեր կեանքի ընթացքում,
Երջանիկ օրերի կապոցում
Յուշի պէս կմսա այս զիշեր,
Ապրումներ անթառամ ու ժպտուն...

Այս վայրկեանն՝ յամոյքն է կրքոտ,
Այս զիշեր—ցանկութիւն օրօրման,
Անկսկիծ ու անհոգ, անխառն
Պտտելու, պարելու, զրկելու
Խենթութեամբ վարակած
Նորքերի թանգարանն է լուսեղ...

Արեցեք խօւ-ցնոր վալ՝սի հետ,
Երգեցէք թռչնի պէս անմորմոր,
Մոռացէք եւ երէկ, եւ այսօր,
Մէ՛ յիշէ՛ք եւ վաղւառ օրը սեւ...
Ողջ աշխարհը վայրկեանը շարժէ,
Կեանքի մէջ վայրկեաններ լոկ գտիր...

Գուցէ, քեզ եւ քեզ պէս շատերին
Կմաշէ ծանրութիւնը կեանքի—
Թօշնեցին երազներդ նըրին
Եւ իղձերդ մնաւն առանց թեւ...

Բայց հիմա մոռացիր ամեն ինչ՝
Եւ իղձեր, եւ երազ, եւ սեւ օր...
Ենթարկիւր պտոյտի կանոնին
Եւ պարիւր վայելքի վայելսն այսօր—
Անխմաստ պտոյտի խենթութեամբ
Միշտ ուրախ, երջանիկ, խնայեղ՝

Պտուիւր զրկիւ մէջ պարնելով
Գիրգ իրանը ծերմակ աղջկա,
Որ ծերմակ վալ՝սի հետ թաղմացել
Ու հարծես ինքն այնպէս ծերմակել
Ու դառել է հեցիաթ՝
Կախարդիչ, հրապուրող, մոգական...

Պտուիր, պտուիր այս գիշեր
վալան անող, անխնայ, անխնայ...
Գուցէ վաղը զոյառ ու փնտրես,
Երբ անհետ հեռանան քեզանից—
Եւ աղջիկը գրկիդ ղեռահաս,
Եւ այս վալսը ճերմակ...

Գուցէ վաղը փնտրես կարօտով
Երէկաւ ապրումներդ գողտրիկ,
Գուցէ յետ նայաս, յետ ու տեսես,—
Զգանես խօս հերկաթը վաղանց՝
Մրանի լոյսերի միջնամուտ
Եւ աղջիկ, եւ ապրում, ճերմակ վալս...

Ճի, այսօր, այս գիշեր պտուիր...
Պտուիր ճերմակ վալս ապրումի,
Իր փնտրէ խոր իմաստ նրա մէջ,
Իր յիշէ եւ գաւիթ, ապագա...

Եւ սրանք վալսի մարդկանց հետ
Տեղանան է եղել հիմնովին
Ու եկել իմ փոքրիկ սենեակում
Կախարդիչ ժպիտով ինձ յուզում...

Ես տեսնում եմ գոյները խառնակ—
Լոյսերի, շողերի հանդուկ.
Եւ զէմքեր, եւ ժպիտ, եւ աղջիկ
Ընթրոշ, մշուշոտ ու թերի
Կսահեն, կշիկնեն ու կանցնեն,
Ելուծվին... ու չլան:

Նրանց մէջ իմ աղջիկն եմ փնտրում—
Հեքիաթէ, արեւոտ ու թեթեւ,
Որ զրկեմ ես նրան ու տարեմ
Վալսի հետ խնայել, անխնայ,
Որ զրկեմ ու երգեմ վալսի պէս.
— «Ես սիրում, ես սիրում եմ, Սոֆի»...

Եւ այնպէս տնդային ցանկութեամբ
Կուգէի, որ լինէր նա ինձ մօտ,
Կուգէի, որ այդ վա՛րսը անվերջ
Անսահման երկարէ՛ր, երկարէ՛ր...

— Օգնեցէք, յուշերի կարաւան,
Հաւաքել ապրումներս անցած,
Հաւաքել եւ բառերը նրա,
Եւ հայեացքը ժպտուն, արեւո՛տ,
Եւ այդ վա՛րսը ճերմակ՝ իրեն պէս
Յրթունքները բոսոր ու անուշ...

Հաւաքել եւ իւսերը, որ չատաց,
Ամաչեց գուցէ նա ասելու,
Ապրումները նրա կանաչի,
Որ զաղտնիք են այսօր ինձ համար...
Հաւաքել ամեն ինչ, ամեն ինչ,
Որ նրանն էր երէկ, այս գիշեր...

1918 թ.

001545

2013

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0015455

411

Типогр. ДКСА, Армянский п., д. 2. Тел. 2-78-28.
Р. Ц. № 1793. Тираж 500.